

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 19.06.2023
Sayı: 6

10/12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mersin ve ilçelerinde kayısı ve limon üreticilerinin yaşadıkları sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 104 ve 105. maddesi uyarınca Meclis araştırması açılmasını için gereğini arz ve teklif ederiz.

Burhanettin KOCAMAZ
Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'nin kayısı üretiminin yaklaşık yüzde 60'lık kısmı Mut İlçemizdeki üreticiler tarafından yapılmaktadır. Kayısı bu ilçemizin en önemli geçim kaynaklarından birisidir. Üretimde meydana gelen yıllık artışlar bu ilçemizde üreticiler açısından her ne kadar çok iyi ve sevindirici bir gelişme olarak karşılanırsa da fiyatında meydana gelen maliyetlerin altındaki büyük düşüşler de bir o kadar üzücü olmaktadır.

Böylece maliyetlerin altına düşen fiyatlar karşısında üreticilerin kazancı ya tamamen ortadan kalkmakta ya da azalmaktadır. Bugün yüksek girdi maliyetleri ve düşen fiyatlar karşısında üretici maliyetlerini bile karşılayamaz hale gelmektedir. Bu yıl da kayısı fiyatları ne yazık ki geçen yıl olduğu gibi Mut İlçemizde üreticide 5 TL'ye yani maliyetlerin altına kadar düşmüştür.

Kayısı fiyatlarındaki ani ve yüksek orandaki düşüşler üreticiyi fazlasıyla üzmüştür. Maliyetlerin altına 5 TL'ye kadar düşen kayısı fiyatları karşısında, kayısı üreticileri seslerini hükümete duyurabilmek ve düşen fiyatları protesto etmek amacıyla Mut-Karaman karayolunu 3 saat süreyle trafiğe kapatmıştır. Kayısı üreticileri, fiyatı 5 TL'ye kadar düşen ve maliyetleri bile karşılamayan fiyatlar karşısında hükümetten yardım talebinde bulunmuş ve önlem alınmasını istemişlerdir.

Halbuki bugün üreticide fiyatı maliyetlerin altına 5 TL'ye kadar düşen kayısının kilosu semtine göre marketlerde 40-50 TL'den başlayan fiyatlarla satılmaktadır. Bahçedeki fiyatla, market fiyatları arasında neredeyse tam 8-10 katı fiyat farkı oluşmuştur. Bu yanlış politikalar yüzünden üreticiye yansımaları gereken kar ve alın teri üreticinin cebine girmeden aracıya, tüccara veya marketlere aktarılmıştır. Bu durumda, üreticiye yalnızca yüksek maliyetler ve yaşadıkları zarar kalmıştır.

Sadece kayısı konusunda değil, limon konusunda da Mersin ilimizde benzer bir durum yaşanmaktadır. Özellikle Erdemli İlçemiz Türkiye'nin limon ihtiyacının yüzde 65'lik kısmını karşılamaktadır. Yalnızca Türkiye ihtiyacını değil, ayrıca Mersin ilimiz gerçekleştirmiş olduğu kayısı ve limon ihracatı gelirleri bakımından da Türkiye ekonomisine çok önemli katkılar sağlamaktadır.

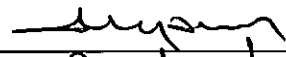
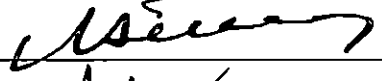
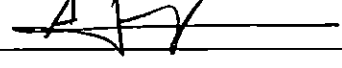
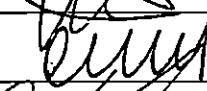
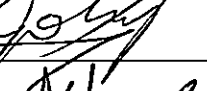
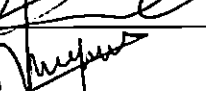
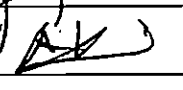
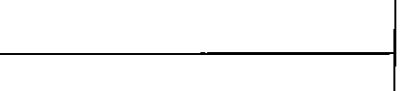
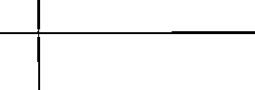
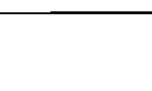
Bütün bunlara rağmen, limonun kilosu Erdemli de 3 TL'ye kadar düşmüştür. Limon fiyatları da marketlerde üreticideki fiyatların 5-6 katı fiyatlarla satılmaktadır. Limon üreticileri de kayısı üreticileri gibi maliyetlerin altına kadar düşen fiyatlardan yakınmakta ve hükümetten yaşadıkları sorunlarına çözüm bulunmasını istemektedir.

Yüksek girdiler ve maliyetlerin çok çok altına düşen fiyatlar kayısı ve limon üretimini her geçen gün daha da zorlaştırmaya başlamıştır. Tarımsal girdi fiyat endeksi düşmüş haliyle bile bugün yüzde 106,81'ler civarında seyretmektedir. Maliyetler sürekli artmaktadır. Kayısı ve limon üretimi, üretici açısından artık masrafı çok, kazancı az bir meta haline dönüşmüştür.

Halbuki kayısı ve limon yalnızca ülkemizde değil dünyanın hemen hemen her köşesinde oldukça fazla bir şekilde tüketilmekte ve gıda sektöründe de yaygın olarak kullanılmaktadır. Bütün bu ihtiyaca rağmen maliyetlerin altına kadar düşen fiyatların tek sorumlusu hükümet, onun tarım politikaları ve kaybedilen dış pazarlardır. Hükümet tarafından uygulanan ihracat yasağına bağlı olarak limon üreticisi çok sayıda pazar kaybetmiş ve bu kaybedilen pazarlar bugüne kadar maalesef geri alınamamıştır.

Bu nedenle, Mersin ve ilçelerinde kayısı ve limon üreticilerinin yaşadıkları sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 104 ve 105. maddesi uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması yerinde olacaktır.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Hüsmen KIRKPINAR	İZMİR	
Yavuz AYDIN	TRABZON	
Ömer KARALAY	AYDIN	
Yüksel AĞSAL	ANKARA	
Mehmet AKALIN	Edirne	
A.ERMAN YÜCEL	İSTANBUL	
A.ŞERAF YANIKDEMİR	İSTANBUL	
Selma Başçı HENGİŞ	TEKİRDAĞ	
Y. Selma TUNÇGÖR	BURSA	
Ömer ÖZALP	İZMİR	
İdris NUR HENGİŞ	İSTANBUL	
Ömer ÖZALP	İSTANBUL	
Burak ALBURAL	İSTANBUL	
Ersin BEYAZ	İSTANBUL	
Bilal BİLİCİ	Adana	
Yasin ÖZTÜRK	Denizli	
Hasan TOKTAŞ	Bursa	
Karim KOCU	Ankara	
Mehmet Mustafa BURLU	Gümüşhane	
Aykan KARGA	Antalya	